

ENDRE

Socken i Endre [ting](#) i Bro [setting](#), [Norder treading](#). Skrivs tidigast ca 1235, i den äldsta [taxuslistan](#), som "Endrar" och i den från 1200-talets senare del som "Ændra". Sockennamnet troligen bildat till gotländska "andre", "andare", d v s medar under slåde eller vagg. Man har liknat åsen vid en med, en köl.

Äldst i kyrkan är de nedre delarna av tornet, vilket ursprungligen anslöt till en 1100-talskyrka. I början av 1200-talet företogs en ombyggnad, då den nuvarande nordportalen tillkom. Kanske det är denna som avspeglas i [Strelows](#) årtalsangivelse 1200. I mitten av 1200-talet uppfördes det nuvarande koret och omkring 1285 långhuset och en bönekammare söder om tornet. Kanske är det dettas invigningsår som avses i den äldre taxuslistans angivelse 1297. I mitten av 1300-talet höjdes tornet till nuvarande nivå. Samtidigt genombröts väggen mellan långhuset och bönekammaren och ett mosvarande utrymme tillkom norr om tornet. Något senare genombröts väggen till tornet. Före 1400-talets mitt tvingades man uppföra stödpelare till tornets östvägg. I mitten av 1400-talet pryddes den s k "Passionsmästaren" kyrkan med målningar. I korfönstren finns glasmålningar från tiden då koret uppfördes. Altarskåpet är från 1300-talets slut, dopfunten från 1100-talet i mästare Hegvalds stil och locket från 1200-talets mitt.

En viktig gård i socknen var Hulte. Därifrån är flera domare kända; Botulf Hulte tingsdomare i Endre 1412, Jon Hulte tingsdomare 1485-1487, Laurens Hulte landsdomare 1516 och 1524, settingsdomare i Bro 1532, samt Jacob Hulte, tingsdomare i Endre 1535 och 1538. Utöver det var Olof av Berghe (Bjers) 1387 landsbygdens procurator för Solberga kloster. Omkring 1360 avled också Botlek Langerame, son till visbyrådmannen Jacob Langerame, och begravdes i Endre. Sannolikt var han [saluman](#) i socknen. I Visby fanns också en familj som bar sockennamnet, känd genom franciskanerbrodern Olof Endre som dog i pesten 1350. Kyrkoherden Laurens Butta, som avled 1469, var född i Visby.

I [taxuslistorna](#) har socknen en avgift om 3 ½ mark.

Foto Dick Wase

[Tillbaka till hemsidan](#)

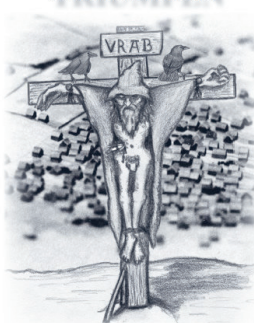

I skuggan av Triumfen.

Den i särklass bästa roman om gotländsk medeltid som har skrivits. Även den mest autentiska medeltidsromanen som skrivits i landet.

Texter kring Gotlands medeltid. Viktig forskning kring medeltidens Gotland.

I SKUGGAN AV TRIUMFEN

En gotländsk medeltidsroman av:
DICK WASE

Människornas Visby, den överlägset bästa guiden till Visbys medeltidshistoria.

En jämförelse med Covid-19
ASIA TEN 1957
Över 5000 sjuka
Svårskilt utbrott i skolorna
André R. Andersson, sid 14-23

Ytterligare anteckningar av en nazistisk antisemit i Ekeby 1932-36
Lindström och Gunnarstrand i ett historiskt blicker
sid 6-13

RÅDET I VISBY
Fram till ca 1585
Dick Wase sid 25-41

När – och varför – byggdes Vårfru-kyrkan i Visby?
Dick Wase, sid 47-61

• Markdelning på Torsburg 1638-39
• Brandstodsvärderingar i Gammelgårn 1872
• Biskop Karls martyrdöd 1220 och Gutalagens tillkomst
• Summa Fiskefångst 1949
+ Folkmänn med tank
sid 67

Sjöman från Helled
Torpederad och sänkt
fyra gånger
1939-41
sid 20

Vräkning på Hallfreda 1937
sid 10

Flyttningar och Jordbruk Mangsarve vinternsommaren 1921
sid 16-66

Fotboll Segrare och förlorare målskyppspojkarnas
1935 - 2011
sid 17

Industrihamnen på Åhr 1932-1947
Dittala intervju, unika fotos
sid 23-36

HAIMDAGAR
ISSN 1402-8111
www.haimdagar.se

Prenumerera på den i särklass bästa och mest vetenskapliga gotländska historiska tidskriften. *HAIMDAGAR*.
info@haimdagar.se

Visby medeltida ringmur – turen runt muren. Den bästa och mest perfekta skriften för din tur runt Visby ringmur.